

Openbare basisschool De Bolster

Excellentieprofiel

Vanuit welbevinden; bewust, betrokken
en betekenisvol leren; doof en horend,
samen in ontwikkeling.

Juryrapport Excellente Scholen
2018

Datum vaststelling: 1 januari 2019

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Procedure	4
3.	Conclusie	5
4.	Bevindingen onderzoek excellentieprofiel	6

1. Inleiding

Introductie

Op Nederlandse scholen wordt op uiteenlopende manieren gewerkt aan goed onderwijs. Op sommige scholen leidt dat tot onderwijs van bijzondere kwaliteit. Scholen/schoolsoorten in het primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs kunnen zich aanmelden bij de jury Excellente Scholen voor een erkenning van die kwaliteit en waardering voor de inzet en prestaties. Het traject Excellente Scholen helpt bijzondere voorbeelden van het Nederlandse onderwijs voor het voetlicht te brengen, en wil bijdragen aan een onderwijscultuur waarin het vanzelfsprekend is expertise te delen en te streven naar verbetering.

Het excellentieprofiel – datgene waar de school in uitblinkt – staat in het beoordelen van excellentie centraal. De onafhankelijke jury kijkt primair hier naar. De school benoemt op welk gebied zij excellent is en de jury verifieert of het genoemde excellentieprofiel goed wordt uitgevoerd, herkenbaar is en doorwerkt in de gehele organisatie en of het past binnen de visie van de school.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de volgende onderdelen:

- helderheid en relevantie;
- doelen;
- aanpak;
- resultaten;
- evaluatie, borging en duurzaamheid;
- ontwikkeling;
- externe gerichtheid en externe erkenning.

Leeswijzer rapport

In het eerste deel van dit rapport staat een beschrijving van de procedure Excellente Scholen. De focus in het juryrapport ligt op de beoordeling van het excellentieprofiel van de school door de onafhankelijke jury. Daarom start het tweede deel van het rapport met een samenvatting van de bevindingen en de conclusie van de jury, waarin is opgenomen of de school het predicaat toekomt. Het laatste deel van het rapport geeft het excellentieprofiel in onderdelen weer, zoals door de school beschreven in het aanmeldingsformulier – de tekst is integraal overgenomen. De jury geeft haar bevindingen per onderdeel van het kader dat zij hanteert voor de beoordeling van het excellentieprofiel.

2. Procedure

Openbare basisschool De Bolster heeft zich kandidaat gesteld voor het traject **Excellente Scholen 2018**. Een school die zich kandidaat stelt voor het traject doorloopt de volgende fasen:

Fase 1 Aanmeldingsperiode

Elke school die wil deelnemen aan het traject levert een beschrijving van het excellentieprofiel aan.

Fase 2 Onderzoek door inspectie

De waardering Goed van de inspectie, volgens het Onderzoekskader 2017, is voorwaardelijk voor deelname aan het traject. Aangemelde scholen die nog niet de waardering Goed van de inspectie toegekend hebben gekregen, krijgen een onderzoek naar Goed. Scholen die Goed worden bevonden naar aanleiding van onderzoek door de inspectie worden toegelaten tot het traject.

Fase 3 Dialoog

De dialoog is een startgesprek tussen twee juryleden Excellente Scholen en een kandidaat Excellente school over het excellentieprofiel. De jury verstrekt naar aanleiding van het startgesprek aandachtspunten aan de school voor het jurybezoek.

Fase 4 Jurybezoek

Twee leden van de jury bezoeken een kandidaat Excellente school. Tijdens het jurybezoek staat het excellentieprofiel centraal. Daarnaast concentreert de jury zich specifiek op de aandachtspunten die zij aan de school heeft verstrekt tijdens het startgesprek.

Fase 5 Rapportage en beoordeling

Na het jurybezoek stelt de jury een rapport op. Per onderdeel van het kader dat de jury hanteert voor de beoordeling van het excellentieprofiel geeft ze haar bevindingen. Deze bevindingen zijn gebaseerd op de beschrijving van het excellentieprofiel van de school, dossieronderzoek, het startgesprek en het jurybezoek. Op basis van de bevindingen concludeert de jury of de school het predicaat toekomt en adviseert zij de inspecteur-generaal van het onderwijs over het wel of niet toekennen van het predicaat Excellente School.

Fase 6 Uitreiking predicaat

Het predicaat is na ontvangst drie jaar geldig. De juryrapporten van de scholen die het predicaat krijgen, worden openbaar gemaakt.

3. Conclusie

De jury is van oordeel dat openbare basisschool De Bolster het predicaat Excellente School 2018 voor primair onderwijs toekomt.

De jury is onder de indruk van de doorwrochtetheid en het vanzelfsprekende van het profiel in de dagelijkse gang van zaken op school in samenwerking met de ouders en de ketenpartners. Dit kan absoluut als voorbeeld dienen voor andere scholen.

Helder en relevant profiel

De openbare basisschool De Bolster heeft zich excellent betoond op de onderdelen van haar excellentieprofiel. Binnen dit specifieke profiel is het opvallend hoe de school werkt aan het welbevinden van kinderen, ontwikkeling van talenten en de stimulans om het maximale uit leerlingen te halen. De jury is dan ook van mening dat De Bolster een helder, relevant en vooruitstrevend excellentieprofiel heeft dat breed gedragen wordt. De basis van het profiel, het welbevinden van leerlingen, is op orde waardoor er een mooie samenwerking met Kentalis Talent (cluster van twee scholen voor dove en slechthorenden kinderen) in de dagelijkse onderwijspraktijk kon worden gerealiseerd. Door de wijze waarop het onderwijs is ingericht, in samenwerking met leerkrachten uit het speciaal onderwijs, is er een brede en intensieve begeleiding en ondersteuning mogelijk voor alle leerlingen. Zowel de leerlingen uit cluster 2 als de andere leerlingen op de school hebben profijt van deze onderwijssetting. Het profiel heeft zich na 2015, waarbij reeds het predicaat Excellente School toegekend werd, verder doorontwikkeld en ook nu weer wordt er een doorontwikkeling nagestreefd voor de komende jaren.

Baanbrekende aanpak

De aanpak van het profiel is baanbrekend en heeft voor een brede doelgroep een positief effect. Dit positieve effect heeft zowel betrekking op de resultaten van het onderwijs als op het welbevinden van de leerlingen. De school werkt consequent aan verbetering en verbreding van het profiel. Zij krijgt veel erkenning, zowel intern als extern. Zij zijn bereid om hun profiel te delen en anderen te helpen daar waar mogelijk.

4. Bevindingen onderzoek excellentieprofiel

Achtergrondgegevens van de school

Sector	primair onderwijs
Naam school	openbare basisschool De Bolster
Brin	07GC C1
Plaats	Sint-Michielsgestel
Bestuur	Stichting Regionaal Openbaar Onderwijs Maas en Meierij

Motivatie van de school om zich kandidaat te stellen

De onderbouwing die de school (of schoolsoort) bij de aanmelding als kandidaat Excellente school gaf, luidt als volgt.

De erkenning met het behalen van het excellentieprofiel in 2015 en de goede resultaten (zowel sociaal als cognitief) voor horende en dove kinderen die wij ervaren in de onderwijspraktijk, sterken ons om dit profiel als excellent te presenteren en verder door te ontwikkelen.

We zien dat we onze ambities kunnen waarmaken en dat ons profiel zowel nationaal als internationaal gevolgd wordt. Met zicht op onderwijskwaliteit hebben we de afgelopen jaren actief ingezet op borging en doorontwikkeling van ons profiel.

Excellentieprofiel van de school

De school heeft een helder en relevant excellentieprofiel.

Toelichting excellentieprofiel

De Bolster is een openbare school die kinderen een optimale start voor de toekomst geeft. Hierbij zetten we in op de ontwikkeling van alle talenten van kinderen en is het welbevinden van kinderen vanzelfsprekend. We inspireren kinderen en team om het maximale uit zichzelf te halen.

Op De Bolster geven we een zeer sterke pedagogische begeleiding vorm van de leerlingen, waardoor tegemoet gekomen kan worden aan de grote diversiteit aan kinderen met een uiteenlopend ontwikkelingsniveau en achtergrond waardoor gelijke kansen gewaarborgd zijn.

In nauwe samenwerking met Kentalis Talent heeft De Bolster een twinschool opgezet, waarin nu 22 dove of slechthorende leerlingen in een mediumarrangement onderwijs volgen in een reguliere setting.

Waarom is gekozen voor dit excellentieprofiel

De Bolster kent al langere tijd een breed profiel waar het de leerlingondersteuning betreft.

De leerkrachten slagen er in een veilige omgeving in om aan een zeer diverse populatie leerlingen goed onderwijs te bieden. Hierbij krijgen zowel leerlingen met aantoonbare ontwikkelingsachterstanden als begaafde leerlingen het onderwijs dat bij hen past. Het welbevinden van de kinderen is daarbij belangrijk en er is veel begrip en acceptatie tussen de leerlingen onderling. Binnen de groepen werken leerlingen op verschillende niveaus (bij de groepssamenstelling is niet de beperking maar het niveau van de leerlingen leidend) en voor enkele vakken vindt groepsoverstijgende uitwisseling plaats. Dit klimaat gaf het vertrouwen dat dit een goede basis is om aan de dove of slechthorende kinderen een plek te bieden. Dit is een succes en heeft bijgedragen aan een verdere professionele ontwikkeling van de school.

De pedagogische en/of onderwijskundige visie van de school met betrekking tot het excellentieprofiel

Wij bieden voor ieder kind een passend arrangement en halen uit een kind wat er in zit. De Bolster kan onderwijs bieden aan kinderen met veel verschillende profielen. De school streeft voor alle leerlingen naar het behalen van zo hoog mogelijke leerresultaten in aansluiting op hun individuele mogelijkheden. Welbevinden, betrokkenheid, zelfstandigheid en zelfverantwoordelijkheid staan hoog in het vaandel. Hierbij ligt het accent op een sociaal-emotioneel solide basis, het zelf maken van keuzes en nemen van initiatief. De school stimuleert kinderen tot autonoom gedrag. Passend onderwijs in de breedste zin krijgt vorm op De Bolster waardoor de school een voorbeeldschool is voor het samenwerkingsverband primair onderwijs (po) de Meierij.

Relatie tussen de visie van de school en het excellentieprofiel

Onze school biedt passend onderwijs aan alle kinderen, dat is de basis. Dat is ook de kern van ons excellentieprofiel.

Doelgroep

In het bijzonder de kinderen met specifieke ondersteuningsbehoefte (bijvoorbeeld PDD-NOS, spraaktaal, begaafd, transgender, ernstig ziek, motoriek, zwakbegaafd). Deze kinderen hebben vaak een andere positie binnen de maatschappij. Wij bieden ze een veilige omgeving waar ze geaccepteerd worden waarbij leren ook een wezenlijk onderdeel blijft.

Daarnaast ook de dove en slechthorende kinderen. Deze doelgroep verbleef voorheen op instituutsscholen waardoor zij pas op latere leeftijd in de reguliere maatschappij kwamen (18+). Door ze mee te nemen in regulier onderwijs worden hun sociale contacten vergroot, hebben ze een zeer taalrijke omgeving en worden ze beter voorbereid op participeren in de maatschappij.

Maar in de basis profiteren alle leerlingen van ons profiel. We zien dat ons sociaal klimaat en het brede ondersteuningsprofiel dat we realiseren, voor alle kinderen voordelen biedt. Passend onderwijs voor iedereen.

Interne erkenning van het excellentieprofiel

Erkenning van team, teamleden begeleiden een brede groep kinderen. Experts binnen het team leveren een bijdrage aan de professionalisering. Team volgt op verschillende vlakken opleidingen en cursussen die aansluiten bij het excellentieprofiel. We herkennen en erkennen met elkaar dat deze manier van werken voor ons werkt.

Er is erkenning naar het gedetacheerd personeel van Kentalis dat zij expertise op taalgebied heeft en we passen deze kennis toe voor alle kinderen.
Er is erkenning van de ouders, zij zijn zeer tevreden over het huidige aanbod. Dit wordt ook naar buiten toe uitgedragen. In het tevredenheidsonderzoek scoren alle vragen positief en boven gemiddeld. Ouders zijn betrokken bij school en ondersteunen de activiteiten.
Er is erkenning van de leerlingen, zij zijn tevreden over de school en hun leerkrachten. Het bestuur is positief over het functioneren van de school, het team en de directie.

Doelen

De school heeft korte -en langetermijndoelen van het excellentieprofiel geformuleerd.

De beoogde kortetermijndoelen van het excellentieprofiel

Leerkrachten passen binnen hun pedagogisch didactische aanpak de principes van breinleren toe, waarbij aandacht is voor de executieve functies van leerlingen (Kijkwijzers, lesobservaties). Dit leidt (op termijn) tot een grotere betrokkenheid bij het leren en onderwijs (ZIEN!).

Leerlingen, leerkrachten en ouders raken meer vertrouwd met de kennismakingsgesprekken en de ouder-kindgesprekken die gevoerd worden bij de start van het schooljaar en de rapportmomenten. Hierdoor realiseren we meer betrokkenheid en eigenaarschap bij de ontwikkeling van onze leerlingen (ZIEN!, tevredenheidsonderzoek en resultaten).

Deze beleidsvoornemens zijn terug te vinden in ons jaarplan 2017/2018.

De beoogde lange termijndoelen van het excellentieprofiel

- Kinderen met grote verschillen in ontwikkelingsmogelijkheden blijven binnen het reguliere onderwijs hun talenten ontwikkelen.
Kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften, dove en slechthorende leerlingen, krijgen binnen het reguliere onderwijs les, zodat zij volledig participeren in de maatschappij.
- De acceptatie van verschillen tussen mensen en in de dagelijkse praktijk ervaren en mee om leren gaan.
- Een team blijven houden dat oog heeft voor verschillen tussen kinderen en hier doelgericht en professioneel mee werkt. Een team dat mogelijkheden en manieren blijft zoeken om eigen talent en de talenten van kinderen te ontwikkelen.
- Speciaal onderwijs (specifiek Kentalis/Talent) bewuster maken hoe de ontwikkeling van een gemiddeld kind verloopt zodat zij deze kennis kunnen gebruiken binnen hun onderwijs.

Bevindingen jury over de helderheid en relevantie van het excellentieprofiel

Excellentieprofiel goed zichtbaar

De jury is van mening dat De Bolster een helder, relevant en vooruitstrevend excellentieprofiel heeft dat door de leerlingen, de leerkrachten en de ouders in de breedte gedragen wordt. De kern is dat de school dove en slechthorende kinderen in samenhang met kinderen in het reguliere onderwijs in een gezamenlijk curriculum het maximale uit alle kinderen wil halen.

De school werkt hierin samen met Kentalis/Talent. De visie van de school is dat zij op deze wijze passend onderwijs wil en kan bieden aan alle leerlingen.

Hoewel Passend Onderwijs Nederland breed is ingezet heeft De Bolster, samen met Kentalis, een cluster 2-organisatie, daadwerkelijk voor een integratieve aanpak in een reguliere basisschool en een speciaal onderwijsvoorziening voor dove en slechthorende kinderen een baanbrekende samenwerking gerealiseerd.

Relevant en helder

Het profiel is helder en relevant en er is sprake van een vanzelfsprekende (langdurige) samenwerking. Binnen dit specifieke profiel is het opvallend hoe de school werkt aan het welbevinden van kinderen, ontwikkeling van talenten en de stimulans om het maximale uit leerlingen te halen. Door de wijze waarop het onderwijs ingericht is, in samenwerking en samen met leerkrachten uit het speciaal onderwijs, is er een brede en intensieve begeleiding en ondersteuning mogelijk voor alle leerlingen.

Doelgroep

Dit profiel bedient een brede doelgroep. Alle leerlingen van De Bolster behoren bij de doelgroep. De volledige integratie van dove en slechthorende kinderen heeft voor veel leerlingen voordelige ontwikkelaspecten.

Doelen stellen

De school heeft doelen geformuleerd, zowel voor de korte als de lange termijn (verwoord in de beleidsvoornemens). Het breinleren en aandacht voor de executieve functies is reeds ingezet. Kind/oudergesprekken worden inmiddels gevoerd en dit verhoogt de betrokkenheid van ouders en verhoogt het eigenaarschap bij de leerlingen. Dit is onder meer terug te zien in de opbrengsten van de waarderingsonderzoeken.

Een doorontwikkeling is ingezet om kinderen met grote verschillen in ontwikkelingsmogelijkheden regulier onderwijs aan te bieden, rekening houdend met hun talenten.

Zowel interne als externe erkenning

De jury heeft geconstateerd dat de school een zeer bevlogen, gemotiveerd en professioneel team heeft. Professionaliseringsactiviteiten die passend zijn bij het excellentieprofiel en de doorontwikkeling daarvan vinden zowel op individueel als op teamniveau plaats. Het leren van elkaar is ook een wezenlijk onderdeel waarvoor ook ruimte in het jaarprogramma gemaakt is. De jury heeft ook gesproken met specialisten van Kentalis en tolken. Zij vormen een vanzelfsprekend onderdeel van het team en ook zij zijn intensief betrokken bij de ontwikkeling van leerlingen. Ouders zijn betrokken bij de school en ondersteunen de activiteiten.

De aanpak die de school geformuleerd en besproken heeft met de jury, leidt tot het behalen van de gestelde doelen. Er wordt veel aandacht besteed aan het sociaal-pedagogische klimaat. De resultaten hiervan worden gemonitord en de aanpak desgewenst verbreed of verdiept. De school streeft naar een langdurige samenwerking (vastgelegd in een overeenkomst met Kentalis) en jaarlijks geëvalueerd. Naast taal en rekenen is er veel aandacht voor de brede en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Aanpak

De school heeft een weloverwogen aanpak met betrekking tot het excellentieprofiel.

De wijze waarop de school het excellentieprofiel realiseert

- Er is voortdurend aandacht voor het sociaal-pedagogisch klimaat in de school, dit wordt gemeten (ZIEN!, sociogrammen, sociometrisch onderzoek Kentalis Academie en tevredenheidsonderzoek) en indien nodig bijgestuurd.
- Team is zich doordrongen van verschillen tussen leerlingen en biedt onderwijs op maat.
- Afspraken en logistieke zaken (vervoer, techniek, toetsen, oudercontact et cetera) zijn vastgelegd in een draaiboek dat ieder jaar aangepast wordt door de coördinator vanuit De Bolster en Talent.
- Taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst tussen De Bolster en Kentalis, managementteam (MT) Talent en De Bolster overlegt regelmatig. Daar waar nodig worden aanpassingen gedaan.
- Roosters en dagelijkse onderwijspraktijk worden voortdurend aangepast om in verschillende vormen van co-teaching zo effectief mogelijk de onderwijstijd te benutten.
- Er is regelmatig overleg tussen alle partijen op II-, groeps- en schoolniveau. Hierbij wordt gebruik gemaakt van ieders talenten (Cluster twee specialisten, Intern Begeleider, Remedial Teacher en groepsleerkrachten) en overlegd met ouders.
- Met samenwerkingsverband PO de Meierij, Voortgezet Onderwijs, Basisteam Jeugdoozoen Gezin Sint-Michielsgestel, jeugd- en jongerenwerk en andere partijen worden arrangementen gecreëerd voor kinderen voor wie het onderwijs op De Bolster niet meer (altijd) passend is, hierbij wordt buiten de gebaande paden gezocht. De verschillende type arrangementen laten zien dat er een breed aanbod gerealiseerd wordt. Veel ouders kiezen bewust voor de school vanwege het brede profiel en het hoge acceptatieniveau.

Wetenschappelijke en/of praktijktheoretische inzichten waarop de aanpak steunt

We hebben als school de visie dat kinderen al hun talenten moeten kunnen ontwikkelen. Daarom is er naast taal en rekenen veel aandacht voor de brede ontwikkeling. Sociale vaardigheden zijn van invloed op de leerresultaten. We bevorderen de betrokkenheid en welbevinden omdat we ervan overtuigd zijn dat dit de leerresultaten ten goede komt. Op school wordt naast de cognitieve leerresultaten van leerlingen, veel aandacht besteed aan het sociaal-emotioneel functioneren. De Kanjertraining wordt ook hiervoor ingezet, een bewuste keuze van de school. Als school staan wij achter het uitgangspunt dat het welbevinden, de betrokkenheid en de resultaten van het onderwijs het complete kind vormen. Met dit als visie is er ruimte voor ieder kind om zich te kunnen en mogen ontwikkelen. Met een team dat zich hiervoor inzet, creëren we mogelijkheden. Daar waar ze er eerst niet lijken of waar het moeilijk is passen en meten we. Met een structuur die ondersteunend is aan het onderwijsproces en de ontwikkeling van het kind en meebeweegt waar nodig.

Bevindingen jury over de aanpak van het excellentieprofiel

De aanpak van het specifieke excellentieprofiel op openbare basisschool De Bolster is gericht op een maximale integratie van het taal en slechthorenden onderwijs in een reguliere setting. Zo werden wij als jury rondgeleid door leerlingen uit groep 8, waarvan een dove leerling en een leerling zonder gehoorbeperking. Dit wordt op school als vanzelfsprekend gezien en is duidelijk de dagelijkse gang van zaken.

Baanbrekend

De aanpak van de integratie van het dovenonderwijs en onderwijs voor slechthorenden is baanbrekend te noemen. Naast deze specifieke integratie is ook het reguliere onderwijs uitstekend geïntegreerd in het onderwijs aan doven en slechthorenden. Voorbeelden hiervan zijn onder andere de inzet van een tolk in de klas, ondersteund met gebarentaal, bewegend leren en breinleren. Binnen de brede setting is maximale aandacht voor het welbevinden van ieder kind en wordt gebruik gemaakt van de extra faciliteiten, waardoor veel leerlingen hier baat bij hebben. We denken onder andere aan het gebruik van visuele ondersteuning. Dit is een vorm van passend onderwijs waar veel waardering voor is.

Sociaal-pedagogisch klimaat als basis

Het sociaal-pedagogische klimaat heeft veel aandacht op De Bolster. Dit wordt gemeten, gevolgd door middel van 'Zien'. Binnen de groepen wordt regelmatig met sociogrammen gewerkt. Kentalis doet sociometrisch onderzoek maar ook tevredenheidsonderzoeken, zowel bij hun doelgroep als bij de ouders. Op basis van de diverse onderzoeken wordt geanalyseerd en doorontwikkeld en/ of aangepast. De vanzelfsprekende integratie is een feit, maar (zwakke) taalleerlingen hebben ook specifiek profijt van door de pedagogisch didactische aanpak en, zoals de jury heeft mogen ervaren, door het onderwijs niet alleen verbaal te realiseren. Gebruik van veel beeldmateriaal maar ook de differentiatiemogelijkheden op de school zorgt voor een meerwaarde voor alle leerlingen, ook voor de meerbegaafden.

Aanpak op maat

De verschillen tussen leerlingen binnen de gezamenlijke leerlingpopulatie is groot te noemen. Het team is zich hier zeer bewust van en onderwijs op maat wordt dan ook maximaal gerealiseerd. De leerlingen uit cluster 2 zijn redelijk verspreid over de diverse groepen. Het niveau is bepalend voor de groepsindeling, niet de handicap. Extra zaken die geregeld dienen te worden, betreffen onder andere het leerlingenvervoer en afspraken over specifieke logistieke zaken. Hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst tussen De Bolster en Kentalis afgesloten. De doelen zoals eerder geformuleerd worden door de aanpak behaald. Naast de intensieve samenwerking zoals hierboven aangegeven, wordt ook intensief samengewerkt met het samenwerkingsverband passend onderwijs, het voortgezet onderwijs, Jeugd en Gezin, en jeugd- en jongerenwerk.

Resultaten

De school bereikt de doelen van het excellentieprofiel en stelt haar resultaten op een valide en betrouwbare wijze vast.

Behaalde resultaten met betrekking tot de beoogde doelstellingen van het excellentieprofiel

Wij zien dat kinderen met grote verschillen in ontwikkelingsmogelijkheden bij ons op school hun talenten ontwikkelen met passende resultaten (sociaal, maatschappelijk en cognitief).

Kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften, dove en slechthorende leerlingen, krijgen binnen het reguliere onderwijs les, zodat zij volledig participeren in de maatschappij.

Er ontstaat een vanzelfsprekendheid. Iedereen is anders, dat is heel gewoon. Kinderen houden rekening met elkaar. Het team is pedagogisch en didactisch competent om aan de verschillende onderwijsbehoeften van kinderen tegemoet te komen (in samenwerking met de cluster twee leerkrachten, en/of daar waar nodig in dialoog of met ondersteuning van experts van het samenwerkingsverband). We zien een professioneel team dat bereid is steeds een stapje verder te zetten en verschillende vormen van co-teaching inzet. We zien ontwikkelingen binnen het speciaal onderwijs (specifiek Kentalis/Talent) waarbij de ervaringen van dove kinderen in medium setting zijn meegenomen.

Wijze van vaststellen van de resultaten met betrekking tot de doelen van het excellentieprofiel

- In onze kwaliteitscyclus meten we het welbevinden en betrokkenheid via ZIEN!. ZIEN! is gekozen vanwege de brede kijk op kinderen, de kwaliteit van het meetinstrument en dat kinderen en leerkrachten de mogelijkheid hebben hun zienswijze in te vullen. De resultaten van ZIEN! zijn door te vertalen in de Kanjertraining. Er is een tweejaarlijks tevredenheidsonderzoek onder ouders, leerkrachten en kinderen. Dit onderzoek wordt bestuursbreed ingezet en is landelijk genormeerd.
- Binnen het bestuur wordt de kwaliteitsmonitor (dashboard) ingezet waarin onderdelen van het profiel worden beoordeeld en gevolgd.
- Via ons Leerlingvolgsysteem (LVS) volgen we de leerprestaties/ontwikkeling.
- In de gesprekkencyclus en klassenbezoeken komt de bereidheid en kwaliteit van leerkrachten naar voren.
- De Kentalis Academie meet met verschillende onderzoeken het welbevinden en de ontwikkeling van de dove/ sh kinderen en in het sociometrisch onderzoek de hele groep.
- We evalueren en sluiten ondersteuningsvragen samenwerkingsverbanden (SWV) af, waaruit blijkt dat (tijdelijke) interventies leiden tot een situatie of verandering waardoor een kind op De Bolster weer verder kan.

Bevindingen jury over de resultaten van het excellentieprofiel

De Bolster brengt de resultaten van het excellentieprofiel op een valide, betrouwbare wijze in kaart. Door een maximale integratie van dove en slechthorende kinderen op de De Bolster hebben alle leerlingen meer passend onderwijs en is er sprake van een vanzelfsprekende samenwerking tussen de leerlingen en de leerkrachten.

Aantoonbaar is de hoge score op welbevinden en dit is ook een basis van waaruit gewerkt wordt. Deze werkwijze blijft aandacht houden, wordt gemonitord en wordt ondersteund vanuit diverse methodieken.

In de complexe situatie binnen het profiel van De Bolster waarin cluster 2-leerlingen volledig geïntegreerd zijn in het reguliere onderwijs, worden de resultaten van leerlingen gevolgd. Uiteraard vraagt dit profiel ook een focus op leerkrachtgedrag en het handelen van de leerkracht. Deze worden als vanzelfsprekend opgepakt. De jury heeft mogen constateren dat de leerkrachten zich zowel als team maar ook individueel divers professionaliseren, gericht op de (door)ontwikkeling van het profiel.

Valide en betrouwbaar in beeld gebracht

Het profiel van de school is om zowel op basis van het welbevinden van leerlingen, als een optimale wisselwerking tussen De Bolster en Kentalis (Talent) een goede integratie te realiseren waarbij leerlingen gebruik maken van hun eigen en elkaars talenten.

De school brengt de resultaten van het profiel in beeld aan de hand van de waarderingsonderzoeken, de scores op de eindtoetsen en de overige toetsen. In het voortgezet onderwijs is er nauwelijks sprake van op- en afstroom.

De school scoort hoog als het om het welbevinden van leerlingen gaat. De Inspectie van het Onderwijs kwalificeert de opbrengsten van De Bolster in haar onderzoek van 2018 als goed.

Evaluatie, borging en duurzaamheid

Evaluatie

De school evalueert op basis van haar systeem voor kwaliteitszorg de aanpak en de resultaten van het excellentieprofiel.

Wijze van evalueren van de aanpak van het excellentieprofiel en de uitkomsten van deze evaluatie

- Sociaal-pedagogisch klimaat wordt gemeten (ZIEN! sociogrammen, sociometrisch onderzoek Kentalis Academie, tevredenheidsonderzoek) en indien nodig bijgestuurd (groepsinterventies of individueel).
- Draaiboek wordt jaarlijks geëvalueerd en aangepast. Wekelijkse afstemming coördinatoren Talent en Bolster.
- Gesprek over welke zorg we kunnen bieden met team en Talent.
- Periodieke afstemming tussen Talent en Bolster op directieniveau over haalbaarheid en inzet
- Tweejaarlijkse afstemming tussen Talent en Bolster met leerkrachten.
- Roosters en dagelijkse onderwijspraktijk worden voortdurend aangepast om in verschillende vormen van co-teaching zo effectief mogelijk de onderwijstijd te benutten. Hebben interventies zin gehad? Er is regelmatig overleg tussen alle partijen op II-, groeps- en schoolniveau. Hierbij wordt gebruik gemaakt van ieders talenten (specialisten cluster twee, interne begeleider (IB), RT en groepsleerkrachten, specialisten samenwerkingsverband) en overlegd met ouders.

Wijze van evalueren van de resultaten van het excellentieprofiel en de uitkomsten van deze evaluatie

- Het sociaal-pedagogisch klimaat wordt gemeten (ZIEN!, sociogrammen, sociometrisch onderzoek, Kentalis Academie, tevredenheidsonderzoek) en indien nodig bijgestuurd.
- Leerlingvolgsysteem (LVS) volgt prestaties leerlingen. Is dit wat we mogen verwachten?
- Periodieke Afstemming tussen Talent en Bolster op directieniveau over haalbaarheid en inzet.
- Tweejaarlijkse afstemming tussen Talent en Bolster met leerkrachten.
- Roosters en dagelijkse onderwijspraktijk worden voortdurend aangepast om in verschillende vormen van co-teaching zo effectief mogelijk de onderwijstijd te benutten. Hebben interventies zin gehad?
- Er is regelmatig overleg tussen alle partijen op II-, groeps- en schoolniveau. Hierbij wordt gebruik gemaakt van ieders talenten (cluster twee specialisten, IB, RT en groepsleerkrachten, specialisten samenwerkingsverband) en overleg met ouders.
- Twee keer per jaar evaluatie/analyse met externe orthopedagoog onderwijsadviesbureau (LEERKRACHT & CO) wat betreft resultaten.

Borging

De school borgt op basis van haar systeem voor kwaliteitszorg de behaalde resultaten en de uitkomsten van de evaluatie van het excellentieprofiel.

Manier van borgen van de resultaten en de uitkomsten van de evaluatie

- Ieder kind is uniek, maar door vernieuwde inzichten kunnen we wel eerder met elkaar de factoren herkennen die een plaatsing van een doof of slechthorend kind in onze mediumsetting tot een succes kunnen maken. We stelden ook een aantal keren vast dat De Bolster niet meer de passende plek was voor een kind.
- Het zou fijn zijn om een algemeen kader te kunnen vaststellen, waarbij geldt: als ..., dan... En: zo werkt het niet, zo werken wij niet.
- Geborgd is de cultuur en manier van werken: we passen en meten en kijken of het voor ieder kind passend kan zijn. We zijn dus voortdurend aan het bijstellen.
- Met de ervaring die we hebben binnen het mediumarrangement kunnen we ook breed kijken naar alle leerlingen die meer nodig hebben dan de basisondersteuning. Wat kunnen we als school? Hoe kunnen we aanpassen en wat ligt niet binnen ons bereik?
- De kwaliteitskaarten worden ieder jaar aangepast. Het draaiboek wordt actueel gehouden.

Duurzaamheid

De school heeft een toekomstbestendig excellentieprofiel.

Waarborging duurzaamheid

- Medewerkers zijn competent in de omgang met de doelgroep doof/slechthorend, zijn geschoold in de Kanjermethode, zijn sociaal-pedagogisch sterk, zijn in staat te differentiëren en te kijken naar wat het kind nodig heeft en daar hun handelen op aan te passen. Zij zijn bereid te zoeken naar mogelijkheden om het toch te laten lukken.

- In elf van de vijftien groepen zijn dove kinderen.
- De bijdrage van Kentalis Talent in middelen en expertise is voorwaardelijk voor het succes van deze mediumsetting.
- Door het toegenomen aantal aanmeldingen voor de Bolster zien we hier huisvestingstechnisch een mogelijk risico. We willen groepen niet groter maken dan 30 kinderen, maar zien druk op de middenbouw ontstaan door veel aanmeldingen.
- Voortdurend scholen van teamleden, overleg met Kentalis, Talent, overleg met de Medezeggenschapsraad (MR).

Bevindingen jury over de evaluatie, borging en duurzaamheid van het excellentieprofiel

De Bolster evalueert de resultaten en haar aanpak van het excellentieprofiel. De school borgt de processen en ziet toe op de verduurzaming van het profiel. Ook de doorontwikkeling kent voortdurend het cyclisch denken en handelen.

Het evalueren en borgen van de aanpak

De Bolster verzorgt al jaren onderwijs in een brede setting. Doorontwikkeling gebeurt cyclisch, systematisch en visiegericht. In 2015 is de school excellent geworden en het profiel is de afgelopen jaren verder doorontwikkeld. De voortdurende evaluatie vindt in diverse gremia plaats. Zowel Kentalis/ Talent als De Bolster beschikken over een coördinator. Deze coördinatoren monitoren en evalueren zeer periodiek met elkaar. Er zijn formele en informele voortgangs- en/ of evaluatiemomenten binnen bouwen, met externen, ouders, enzovoort. Er zijn diverse vaste onderdelen binnen de genoemde cyclische evaluaties. Zo valt te denken aan het sociaal-pedagogische domein waarbij 'Zien' als meting en interpretatie/analyse zeer van belang is. Binnen de aanpak op De Bolster is het goed praktisch lopen van het draaiboek fundamenteel. Hierover is wekelijks overleg tussen de coördinatoren van De Bolster en Kentalis/Talent. Een voortdurende bewaking en evaluatie tussen het managementteam van De Bolster en Kentalis/Talent is gericht op evaluatie en borging van de aanpak. Ook heeft de jury mogen constateren dat dagelijks overleg op de werkvloer waarbij afstemming van rooster, begeleiding, co-teaching en inzet van specialisten een vanzelfsprekendheid is geworden van het onderwijs voor de volgende dag(en). Ook op managementniveau vindt afstemming plaats en ook op papier is er in het management afspraken gemaakt ter continuering van de samenwerking.

Duurzaamheid

De basis van het profiel werd al vóór 2013 gelegd. De school werkte toen al met een brede ontwikkelingsdiversiteit van kinderen waarbij ontwikkeling gebaseerd was op een hoge mate van welbevinden van leerlingen. Om die reden heeft Kentalis gevraagd om een samenwerking met hen aan te gaan in het kader van een mogelijk medium arrangement binnen passend onderwijs. Dit heeft vele ontwikkelingen gerealiseerd, hetgeen in 2015 geleid heeft tot een toekenning voor het predicaat Excellente School. De school heeft dit profiel doorontwikkeld en doet in 2018 opnieuw een aanvraag voor het predicaat.

Ontwikkeling van het excellentieprofiel

Het excellentieprofiel van de school heeft een concrete en aantoonbare ontwikkeling doorgemaakt.

Ontwikkeling sinds toekenning vorige predicaat

- Het profiel is versterkt, de werkwijze die we hanteren is geborgd en wordt als 'normaal' ervaren. Kinderen accepteren elkaar, de toegenomen diversiteit (onder andere nieuwkomers) zorgt voor meer verschillen tussen leerlingen en andere onderwijsbehoeften.
- De eerste dove of slechthorende kinderen zijn uitgestroomd naar het voortgezet onderwijs en maken het daar goed.
- Het nieuwe tevredenheidsonderzoek blijft zeer positief met een hoge tevredenheid van ouder en kind.
- Er wordt in alle groepen met dove of slechthorende leerlingen aan co-teaching gedaan (elf van de vijftien).
- Een groep leerkrachten heeft een cursus gebarentaal gevolgd.
- Ouderkindgesprekken vinden plaats vanaf groep 5.
- De jury van het traject Excellente Scholen 2015-2017 gaf in haar rapport aan dat de aanpak voor woordenschat een betere invoering kon krijgen in de midden- en bovenbouw. Hieraan is gehoor gegeven en in de groepen 4 tot en met 8 zit de Viertakt van Verhallen (voorbewerken, semantiseren, consolideren en controleren) verweven in de taallessen van Taalactief. Bij ieder thema van Taalactief worden in week 1, 2 en 3 steeds twaalf nieuwe woorden aangeboden. In week 4 wordt de stof herhaald. De themawoorden en het bijbehorende Ankerverhaal worden voor de dove en taalzwakkere leerlingen bij logopedie aangeboden middels pre-teaching (ondersteund met gebaren). De woorden worden passend bij elkaar in clusters aangeboden (in een woordkast, -parachute of -spin), zodat het verband tussen de woorden zichtbaar is. Tijdens het geven van de taallessen in de klas, worden de woorden (met plaatje en schriftbeeld) getoond op het digibord. Dit is een extra ondersteuning die gebruikt wordt naast de methode. Ook de woordclusters (in een woordkast, -parachute of -spin) staan in de gebruikte PowerPoint verwerkt. Er is dus bij elk nieuw woord visuele ondersteuning. Na de taallessen in de klas worden de themawoorden bij de logopedie herhaald middels taalspelletjes (uitbeelden, woorden omschrijven et cetera). Ook in de klas worden tussendoor consolideerspelletjes gedaan door de leerkracht. In de klas hangen de aan bod gekomen woorden (met plaatjes en schriftbeeld) aan de muur. Deze bladen blijven gedurende het hele thema hangen.
- We ervaren ons profiel als dagelijks kijken wat er nodig en mogelijk is, aanpassen. Passend maken wat niet past, kwaliteit leveren onder druk (grotere groepen, toegenomen complexiteiten bij kinderen, et cetera). Het zijn de leerkrachten die het doen, onder begeleiding van IB'ers en ondersteund door schoolleiding.

De school heeft concrete en aantoonbare plannen om het excellentieprofiel verder te ontwikkelen.

Plannen voor verdere ontwikkeling

De komende periode scherpt De Bolster haar visie op leren aan.

Met inzichten vanuit breinonderzoek, kijken we hoe we ons onderwijs passender kunnen maken voor onze leerlingen en onze leerlingen zelfstandiger. Onderzoek naar het executief functioneren van dove of slechthorende kinderen heeft laten zien dat, in vergelijking tot horende kinderen, er drie tot vijf keer zoveel dove en slechthorende kinderen problemen hebben op dit domein. Goed ontwikkelde EF zijn voor alle kinderen van belang en voorspellers voor schoolsucces. Deze inzichten nemen wij mee in ons visietraject (Daan Hermans, Kentalis Academie), Kim de Jong (Cube Consulting). Dit traject is beschreven en vastgelegd in ons schoolplan.

Bevindingen jury over de ontwikkeling van het excellentieprofiel

De jury concludeert dat het excellentieprofiel de afgelopen jaren doorontwikkeld is. In 2015 heeft de school een predicaat Excellente School toegekend gekregen. Naast een versterking van het profiel is er sprake van borging en een vanzelfsprekendheid. Toch waakt men voor automatisering en blijft men aandacht geven aan het bewuste en het bijzondere van het profiel.

Succes in het voortgezet onderwijs

Inmiddels zijn de eerste dove en slechthorende leerlingen uitgestroomd naar het voortgezet onderwijs. Uiteraard worden deze leerlingen gevolgd en er wordt geconstateerd dat deze leerlingen het niet alleen cognitief gezien goed doen maar ook sociaal-emotioneel.

Co-teaching

Inmiddels zitten er in elf van de vijftien groepen leerlingen met een gehoorprobleem (door of slechthorend, vanuit cluster 2). In de groepen wordt aan co-teaching gedaan, waaraan ook andere leerlingen kunnen deelnemen. Het profiel wordt verder verdiept, onder meer door het volgen van een cursus gebarentaal door zowel leerkrachten als leerlingen. Ouder-kindgesprekken zijn inmiddels in ingevoerd vanaf groep 5.

Doorontwikkeling en passend onderwijs

Het excellentieprofiel is na het behalen van het predicaat Excellente School in 2015 doorontwikkeld in samenspraak met de geledingen en de werkwijze geeft nu ook leerlingen mogelijkheden die een ander specifiek zorgprofiel hebben. Dit geldt onder andere voor leerlingen met PDD-NOS, spraaktaal, begaafde leerlingen, transgenders, ernstig zieken, zwakbegaafden, leerlingen met syndroom van Down.

Verhallen

Tijdens het jurybezoek in 2015 werd in het rapport aangegeven dat de aanpak van woordenschat in de midden- en bovenbouw een betere aanpak zou kunnen krijgen. Dit is volledig opgepakt en gerealiseerd door middel van Verhallen (Viertakt), naast de methode.

Breiners en executieve functies

Naar de komende jaren toe wil de school haar visie op leren verder uitkristaliseren, waarin de resultaten van breinonderzoek een meerwaarde zouden kunnen leveren voor een verdere uitbreiding van het onderwijs op De Bolster.

Daarnaast blijkt dat dove en slechthorende kinderen, in vergelijking tot horende kinderen meer problemen hebben met executieve functies. Omdat goed ontwikkelde executieve functies van belang zijn voor het voorspellen van schoolsucces gaat aan dit onderdeel aandacht besteed worden. Hiervoor zijn concrete plannen ontwikkeld.

Externe gerichtheid en externe erkenning van het excellentieprofiel

De school is extern gericht en het excellentieprofiel van de school wordt extern erkend.

Externe gerichtheid van de school en externe erkenning van het excellentieprofiel

Medewerking aan interviews en artikelen in dag- en vakbladen.

Zowel nationaal als internationaal delen we onze expertise:

- Schoolbezoeken van Staatssecretaris Sander Dekker.
- Delegatie Pre-tour North South.
- Vlaamse groep rondom co-teaching.
- Delegatie Kleine Dichter-Auris.
- PhD-student uit Tanzania.
- Voorlichting van ons team aan team van de Kleine Dichter in Utrecht, die samen met Auris een soortgelijk arrangement op willen zetten.
- Medewerking aan Simea-congres.
- Binnen de gemeente is er contact tussen de drie Excellente scholen.
- Binnen het bestuur delen we onze bevindingen met collega's, met als gevolg dat ook andere scholen hun excellentieprofiel aanvragen.
- Collega-scholen kunnen bij ons zien welke cultuur, structuur en organisatie nodig is om de ondersteuning te bieden in het onderwijs dat we geven.
- Binnen het samenwerkingsverband is De Bolster een voorbeeldschool betreffende passend onderwijs in de praktijk.

Bevindingen jury over de externe gerichtheid van de school en externe erkenning van het excellentieprofiel

De jury concludeert dat de externe gerichtheid onverminderd groot is en de erkenning verder doorontwikkeld is. Er zijn zelfs concrete plannen van een andere school om dit concept ook toe te gaan passen.

Interne erkenning

Tijdens het jurybezoek blijkt tijdens de gesprekken zekere sprake van interne erkenning. Het onderwijs op De Bolster is redelijk uniek te noemen, zowel de ouders, het team en de leerlingen zijn zich hiervan bewust. De ouders zijn zich zeer bewust van de unieke combinatie op De Bolster en zij waarderen de inzet van het team, de samenwerking met de ouders en verbondenheid van de leerlingen met elkaar.

Externe erkenning

De externe erkenning blijkt onder meer uit de vele bezoekers van de school uit binnen- en buitenland om te zien hoe het onderwijs en de samenwerking op De Bolster in de praktijk gerealiseerd is.

Ook de samenwerking met de ketenpartners, passend onderwijs en Kentalis is een vorm van externe erkenning. Het eenvoudig dupliceren van het profiel lijkt vooralsnog niet eenvoudig omdat ook in de voorwaardelijke sfeer (kijk naar de startvraag 2013) een traject zit van enige jaren.

rood

35 ct

	20 ct	10 ct	5 ct
manier 1	-	2	
manier 2			
manier 3			

60 ct

	20 ct	10 ct	5 ct
manier 1	3		
manier 2			
manier 3			

75 ct

75 ct

20 ct

wat koopt juist?

kleur dat.

Inspectie van het Onderwijs
 Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
 T-algemeen 088 6696000
 T-Loket (voor vragen) 088 6696060